

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِهِ نَسْتَعِينُ إِلَهَ خَيْرِ نَاصِرٍ وَمَعِينٍ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِمَا الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ أَيْدِيَنَا
قَالَ الْعَلِيُّ الْحَكِيمُ وَصِيَ النَّبِيِّ الْكَرِيمِ: مَنْ اقْتَبَسَ عِلْمًا مِنْ عُلُومِ النُّجُومِ مِنْ حَمَلَةِ الْقُرْآنِ إِزْدَادَ بِهِ إِيمَانًا وَيَقِينًا

هفته نامه

راه آسمان

آموزش و تبیین مباحث تقویم و نجوم و تحجیم اسلامی

تهیه و تدوین: پژوهشگر علوم نجوم و تقویم و تحجیم بنیاد حیات اعلی

هفته نامه راه آسمان شماره: بیست و پنجم
اول ربیع الأول ۱۴۲۸ = ۲۹ اسفند ۱۳۸۵ = 20 مارس 2007

تقویم شمسی اسلامی

یکی از گاهشماریهای کهن و متداول امروزی که در تقاویم بنیاد حیات اعلیٰ ارائه شده است تقویم شمسی اسلامی است و مباحثی را درباره شناخت سال شمسی و تقویم شمسی اسلامی ارائه می دهیم:

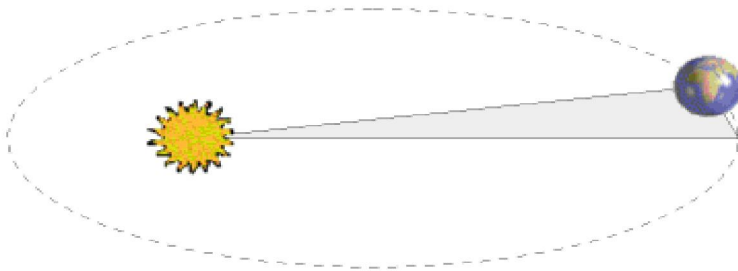
تقویم شمسی

تقویم شمسی: یک نوع گاهشماری است که بر سال شمسی یا فصلی یا برجی یا اعتدالی مبتنی است، که فاصله بین دو عبور بیابنی خورشید بر دایره البروج از نقطه اعتدال بهاری می باشد، و تقریباً $365 \frac{242}{1000}$ روز یا ۳۶۵ روز و ۵ ساعت و ۴۸ دقیقه و $\frac{6}{8}$ ثانیه به طول می انجامد.

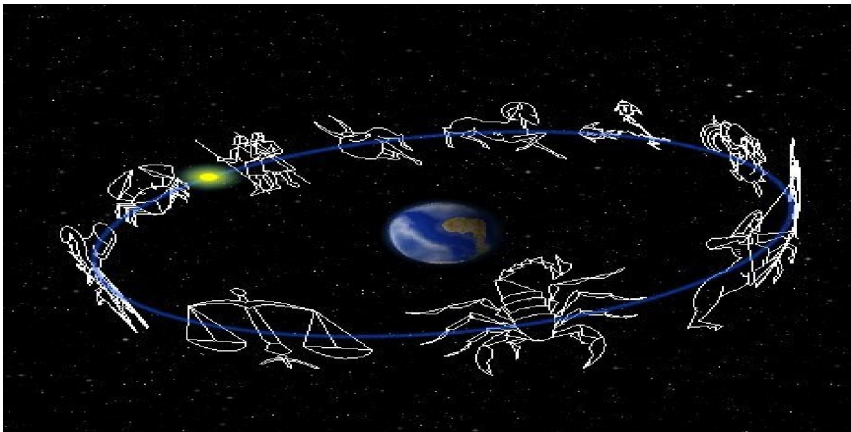
گاهشماری خورشیدی همانند گاهشماری قمری و نجومی مورد اشاره و تعلیم مکتب وحی بوده و در کلام وحی و قرآن کریم نیز مطرح می باشد، در کتاب خداوند متعال؛ خورشید و ماه و نجوم را وسیله حساب زمان و تاریخ شمرده است، مدت مکث اصحاب کهف را ابتدا با سال شمسی یا نجومی بیان فرموده؛ سپس معادل قمری آنرا ذکر می نماید، **ولبثوا فی کهفهم ثلاث مائة سنین، وازدادوا تسعا**، (کهف ۲۴)، مدت اقامت خواب گونه اصحاب کهف در غار؛ سیصد سال نجومی و شمسی یا سیصد و نه سال قمری بوده است.

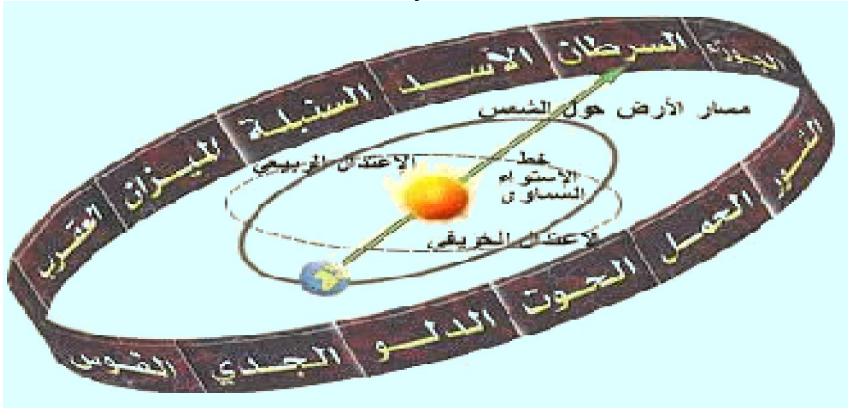
سال شمسی

پهنه آسمانی که محل جولان و حرکت خورشید و سایر کرات (در رصد ناظر زمینی) است را **فلک** می نامند، این پهنه آسمانی ۳۶۰ درجه در شمارش جزئی؛ به ۱۲ قسمت مساوی (۳۰ درجه) تقسیم شده و هر کدام را یک **برج فلکی** می نامند.

اصطلاح **برج** برگرفته از تعالیم مکتب وحی است، در کلام وحی قرآن کریم سوره ای به نام **بروج** داریم، که اولین مطلب مطرح شده در این سوره؛ این موضوع است که: آسمان بروج دارد، **والسما ذات البروج**.

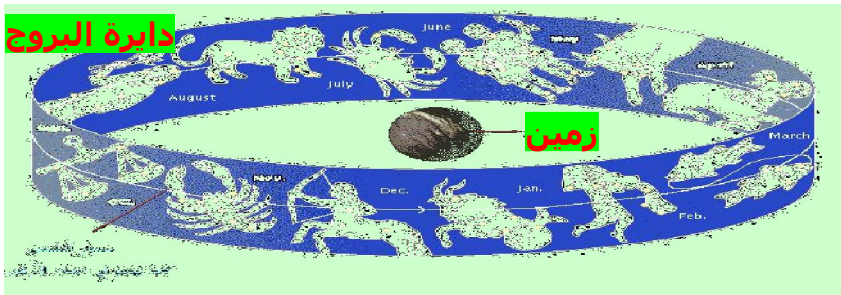

در تصویر بالا بخوبی می بینیم که هر چند واقعا زمین در حال حرکت به دور خورشید است، ولی از دید ناظر زمینی (تصویر زیر)؛ این خورشید است که در دایرة البروج حرکت می کند.

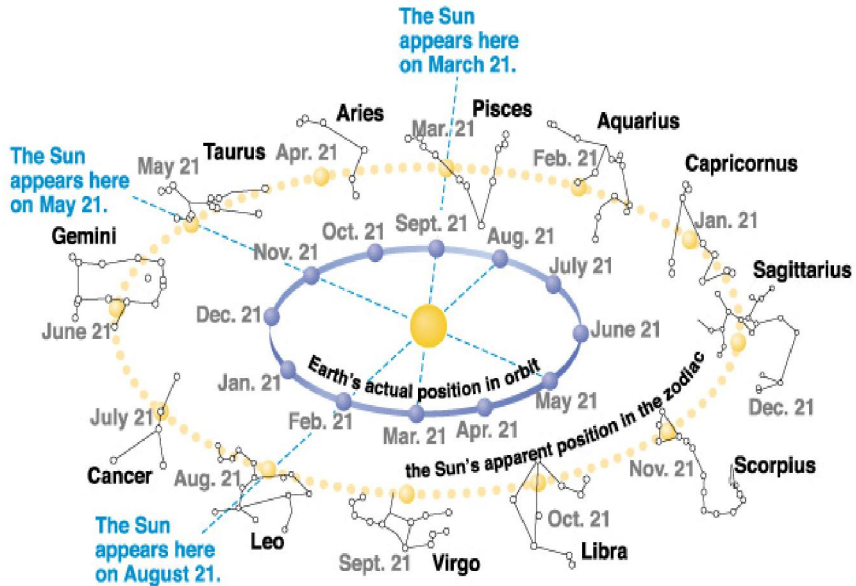
همچنین در نظر راصد زمینی، بر دایرة البروج؛ دوازده صورت فلکی (مجموعه ستاره) دیده می شوند، از آنجا که در آغاز خلقت و تاسیس گاهشماری شمسی؛ هر یک از این صور فلکی محاذی یکی از بروج فلکی بوده اند، لذا هر یک از این بروج به صورت فلکی محاذی مربوط شده و بدان نامیده شده اند.

مبدأ این بروج برج حمل می باشد. بعد از آن برجهای: ثور و جوزا و سرطان و اسد و سنبله و میزان و عقرب و قوس و جدی و دلو، و آخرین آنها: حوت می باشد.

با ورود خورشید به برج حمل فصل بهار آغاز می شود و لحظه تحویل سال، لحظه ورود خورشید به برج حمل می باشد. بر اساس کلام خازنان وحی (علیهم السلام) آغاز خلقت در آغاز بهار و اول برج حمل بوده است، از این رو در گاهشماری شمسی اسلامی؛ آغاز سال شمسی با آغاز بهار و برج حمل شروع می شود، نه وقت دیگری.

ابتدای بهار را اعتدال ربیعی یا اعتدال بهاری می نامند، در این روز طول شب و روز مساوی ۱۲ ساعت است، و فاصله ۲ اعتدال بهاری یکسال شمسی شمرده شده، و متوسط آن برابر $۳۶۵ / ۴۴۱۶۸۷۸$ روز می باشد (۳۶۵ روز و ۵ ساعت و ۴۸ دقیقه و ۴۳.۳۸۲۵۹۲ ثانیه).

تفاوت مدت بروج

مسیر خورشید در دایرة البروج یا مدار حرکت زمین به دور خورشید یک مسیر بیضی شکل است، و هر چند اندازه بروج فلکی از نظر درجه مساوی است، ولی از آنجا که سرعت سیر زمین در مدار خود؛ و بالطبع سرعت سیر خورشید در نظر راصد یکسان نیست، به خاطر همین طول زمان سپری شدن بروج نیز متفاوت است،

در جدول زیر مدت دقیق سیر خورشید در هر یک از بروج؛ بر اساس محاسبات سازمان فضایی ناسا؛ با تقریب در ثانیه ها آورده شده است:

مدت سیر خورشید در بروج	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	عذراء	قوس	دلو	حوت
روز	30	30	31	31	31	30	30	29	29	29
ساعت	11	23	7	10	7	21	9	21	14	22
دقیقه	0	6	54	52	5	40	23	36	8	58
تعداد روز طبق طول حقیقی	31	31	31	31	31	31	30	30	30	30

روش محاسبه تعداد روزهای هر برج:

برای محاسبه تعداد روزهای هر برج؛ عدد صحیح تعداد روزهای آن در نظر گرفته شده، و اگر کسر ساعت آن بیشتر از ۱۲ ساعت باشد؛ یکروز حساب گردیده، و اگر کمتر از ۱۲ ساعت باشد؛ فقط عدد صحیح روز حساب می شود، (برج حمل را هم که کسر ساعت آن بسیار نزدیک ۱۲ ساعت است یکروز حساب می کنیم).

اختلاف مدت بروج در جداول قدیمی

ممکن است بعضی از ما با مطالعه برخی متون نجومی یا تقاویم قدیمی؛ تفاوت‌هایی را در اندازه مدت بروج با آنچه ذکر نموده ایم بیابید، این امر علل مختلفی دارد، و گذشته از ضعف برخی تقاویم یا خطای نسخه نویسان که در بعضی از متون یا تقاویم قدیمی موجود بازار دیده می شود؛ ولی مقداری از این تفاوتها نیز واقعی می باشند، چه اینکه در قدیم طول بروج با اکنون مقداری متفاوت بوده و این بخاطر این است که با گذشت قرن‌ها سرعت حرکت زمین در مدارش مقدار کمی تغییر کرده است؛ و بدین صورت تغییراتی در طول فصول واقع گردیده است، مثلاً از طول فصل بهار کمی کاسته شده و به طول فصل تابستان افزوده شده است، و لذا برج جوزا که ماه سوم بهار است در زمان ما؛ دیگر مانند گذشته ۳۲ روز نبوده؛ و با کاهش چند ساعت به ۳۱ روز رسیده است. هنوز برخی تقاویم نجومی ایران (و تقویم قبلی کشور افغانستان) همان مقادیر گذشته را بکار می برند.

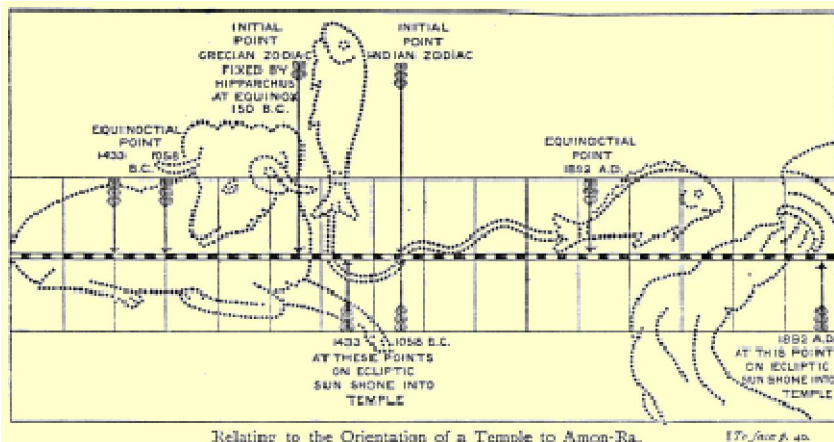
پژوهشکده نجوم بنیاد حیات اعلی؛ با التزام به مبانی الهی مکتب وحی، و بهره بردن از آخرین تحقیقات مراکز نجومی مختلف جهان، و ملاحظه دقیقترین زیجها و جداول نجومی همچون زیج سویس و جداول نجومی سازمان فضایی ناسا در محاسبات نجومی خود؛ تقاویم نجومی خود را استخراج و تدوین نماید. در جدول زیر مدت زمان هر برج در تقویم قدما آورده شده است:

برج شمسی	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓
تقویم قدیم ایران و افغانستان	31	31	32	31	31	31	31	31	30	30	29	30

تقاویم شمسی

هر چند تقویم شمسی به روشهای گوناگون امروزه در جهان متداول است، ولی از نظر آغاز سال با هم متفاوتند.

شروع سال در همه تقاویم شمسی گذشته و امروز جهان؛ اعتدال ربیعی و آغاز بهار نبوده است، ولی با همه اینها گذشته از تقویم شمسی اسلامی؛ بسیاری از تقاویم معتبر جهان نیز اساسی مبتنی بر شروع سال در آغاز بهار دارند، از جمله تقویم اسکندری که در ابتدا این چنین بوده است، یا تقویم شرعی یهود؛ که چون شمسی قمری است اولین هلال ماه بعد از اعتدال ربیعی را آغاز سال شرعی قرار داده اند، یا تقویم هند از گذشته تا امروز، و نیز تقویم ایرانیان به یهنای فرهنگ و زبان آن که فراتر از مرزهای جغرافیائی ایران امروز بوده و تا سرزمین ختن رسیده است، همچون تقویم رسمی افغانستان و تقویم ملی مردم کشورهای امروز آذربایجان ترکمنستان و تاجیکستان و سایر بلاد ماوراء النهر و مردم کردستان ترکیه و عراق و.... همه و همه آغاز بهار را شروع سال می دانند.

تقویم شمسی اسلای

مبدأ تاریخی این تقویم شمسی، سال هجرت حضرت رسول الله (صلي الله عليه و آله) می باشد. ولذا به تاریخ هجری شمسی نامیده شده، و با علائم اختصاری **ه. ش** مشخص می گردد. در تقویم فعلی ایران آغاز هر سال لحظه وقوع اعتدال ربیعی و آغاز فصل بهار و همان لحظه **ورود و تحویل شمس به برج حمل** است که برای تعیین روز اول سال اگر تحویل شمس به برج حمل قبل از ظهر نصف النهار مرکزی و رسمی ایران (52.5 درجه در شرق نصف النهار گرینویچ که از نزدیک تهران عبور می کند) باشد؛ آن روز روز یکم فروردین و روز **نوروز** محسوب می شود، و اگر بعد از ظهر نصف النهار مرکزی ایران باشد؛ فردایش روز اول سال است و کیسه هر سال طبق فاصله ساعت تحویل سال با ظهر حقیقی مرکز ایران در نظر گرفته می شود. در روز اول سال طول شب و طول روز مساوی است.

از تقویم پاریسان باستان تا تقویم شمسی اسلامی

بنیان این تقویم در ایران قدمتی دیرینه دارد و به زمان قبل از اسلام و عصر زرتشت می‌رسد، البته چون پاریسان قدیم مبدأ آن را به تخت نشستن یا هلاکت پادشاهان خود قرار می‌دادند، آخرین مبدأ به تاریخ یزدگرد سوم آخرین پادشاه ساسانی قرار داده شده بود و به سال یزدگردی نامیده می‌شد.

در تقویم پاریسان ۳۰ روز ماه را نامگذاری

کرده بودند و هفته نداشتند. در آن تقویم آغاز سال نیز اعتدال بهاری و نوروز بوده است. در آن ۱۲ ماه ۳۰ روزه داشتند و ۵ روز هم با نام خمسه

مستترقه (پنجه دزدیده) به آخر آبان یا اسفند اضافه می کردند و کبیسه نمی کردند.

طول سال ۲۵/۰ روز از مقدار واقعی کمتر بود و به خاطر آن هر ۱۲۰ سال یک ماه به سال آخر می افزودند، و این باعث شده بود که نوروز از جای خودش تغییر کند، آشفته‌گی‌های تقویمی دوران جاهلیت (قبل از اسلام) در میان فارس و عرب هر دو بوده، عربها گرفتار نسیء بودند، و فارسها گرفتار مشکل پنجه و کبیسه غیر دقیق که موجب شده بود در طول تاریخ؛ نوروز در حرکت بوده و گاهی در بهار گاهی در فصل گرما و گاهی در پاییز و گاهی در زمستان باشد.

با طلوع اسلام و استقبال مردم ایران از آن، هر چند تقویم قمری اسلامی در میان ایرانیان جای خود را باز کرد، ولی تقویم شمسی که محور برنامه های زندگی روزمره و امور دنیوی مردم ایران بود، نیز همچنان متداول ماند.

همچنین آشنایی ایرانیان با کلام وحی که در آن گاهشماری شمسی مطرح شده بود، و کلام خازنان وحی (علیهم السلام) که در آن بعضی از احکام اختیارات را به ملاحظه مخاطبین با تقویم ماههای پارسیان بیان فرموده بودند، و یا آنچه از سوی مکتب وحی در باب اهمیت نوروز مورد تأیید قرار گرفته بود، همه اینها موجب ادامه و تحکیم ارتباط ایرانیان با کلیت تقویم شمسی گردیده بود. ولی از سوی دیگر اشتباهات تقویم پارسیان قدیم که به نوعی گرفتار نسیء (که در اسلام از آن مذمت شده) بود مانع رسمیت و استقرار آن می شد.

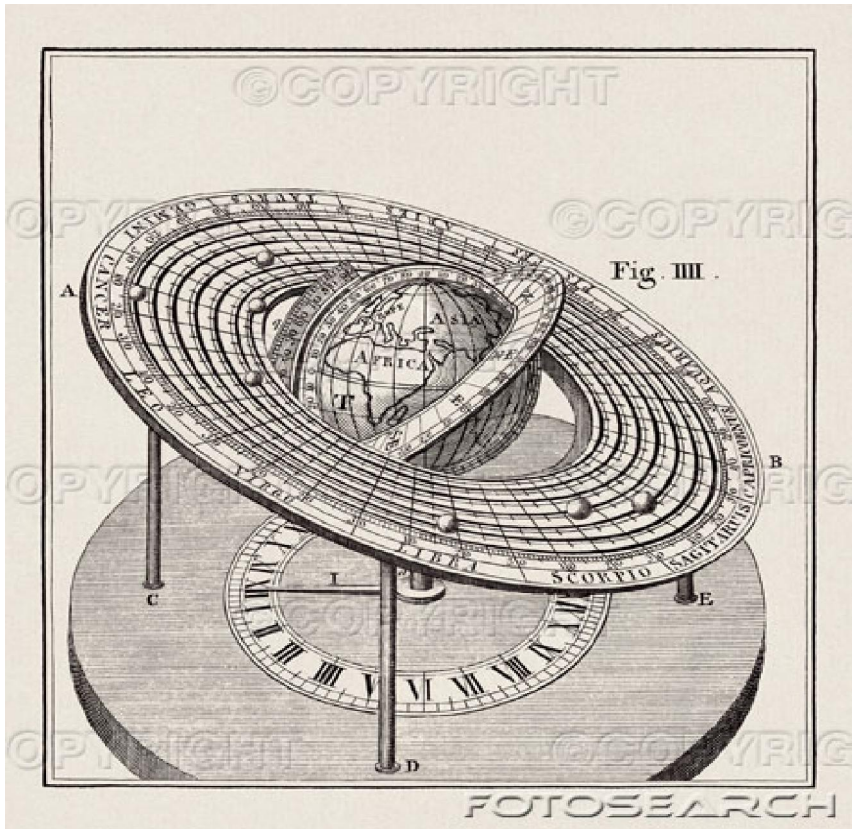
از این رو در دوران اسلامی و شکوفایی علوم از جمله نجوم؛ با همت علمای اسلام؛ علم فلک و تقویم سامان گرفته و زیجها منضبط و استوار گردیده و مبانی تقویم شمسی صحیح و دقیق طراحی شد.

در زمان معتضد عباسی اشکالات فاحش تقویم پارسیان قدیم برطرف گردید.

در زمان حکومت جلال الدین ملکشاه سلجوقی؛ اشکالات محاسبه ای تقویم بطور کلی تصحیح؛ و کیبسه های جلالی را برای آن مقرر کردند، مبدأ تقویم هم که از ابتدای طلوع اسلام تاریخ هجری اسلامی شده بود، برای نام ماهها نام بروج فلکی جایگزین نامهای زرتشتی گردید، البته گاهی به مناسبت زبان حکام (ترك) از نامهای ترکی بروج تقویم ختائی نیز استفاده می شد. ولی به هر حال نامهای زرتشتی ماهها کلاً ملغاً گردیده، و فقط در تقاویم و کتب نجومی مفصل ذکر می شد، و نام بروج فلکی نام رسمی ماهها شد.

بعد از آن کاربرد تقویم جلالی تا امروز استمرار یافت، تنها تغییر حاصله در این تقویم؛ نسبت به نام ماهها انجام گرفته است که در دوران پهلوی اول به نامهای زرتشتی قدیمی تغییر داده شد، این تغییر طی يك برنامه مرحله بندی شده برای جدا کردن ایران و ایرانیان از اسلام بود، در عهد پهلوی اول؛ ابتدا تقویم هجری قمری که رسمیت داشت ملغاً گردیده، سپس با تغییر نام ماهها در تقویم جلالی از بروج فلکی به زرتشتی؛ آنرا به عنوان تقویم خورشیدی مطرح و رسمی کردند، و در عهد پهلوی دوم مبدأ تاریخ اسلامی هجری را برداشتند، و مبدأ شاهنشاهی ۲۵۰۰ ساله برای آن اعلام کردند، با

این اقدام تمامی نشانها و نمادهای ارزشی اعتقادی مردم ایران به اسلام از تقویم ایرانیان برداشته شده بود، البته این اقدام از سوی مراجع دینی و مردم مسلمان با مخالفت و اعتراض و مقاومت شدید روبرو گردید، و بعد از آن با پیروزی انقلاب اسلامی مردم ایران بر علیه حکومت شاهنشاهی دو هزار و پانصدساله، تقویم شاهنشاهی خودبخود منسوخ و با تشکیل جمهوری اسلامی آن تقویم بطور رسمی هم ملغا گردید، و بار دیگر تقویم رسمی ایران به مبدأ اسلامی و هجری بازگشته، و تنها تغییرات دوران پهلوی اول به حال خود باقی ماند.

روش محاسبه کبیسه جلالی

تقویم هجری شمسی یکی از تقویمهای معدودی است که در دوره منجمان اسلامی دقیق طراحی شده است و در این تقویم ساختار سال کبیسه بسیار پیچیده است و آنرا به دقیقترین تقویم خورشیدی ملتها تبدیل کرده است. در تقویم جلالی که پایه اساسی تقویم هجری شمسی محسوب می‌شود سال ۳۶۵ روز است و در سالهای کبیسه ۳۶۶ روز می‌شود در این تقویم، از دوره‌ای ۱۲۸ ساله برای برقراری کبیسه‌های صحیح استفاده می‌شود.

اگر سال‌های گاهشماری را ۳۶۵ شبانه‌روز در نظر بگیریم و هر ۴ سال یک‌بار کبیسه بگیریم، یعنی طول سال را ۳۶۵ روز و ۶ ساعت در نظر گرفته ایم که هر ۴ سال یک روز کبیسه اضافی ایجاد می‌شود در حالی که طول واقعی سال ۳۶۵ روز و ۵ ساعت و ۴۸ دقیقه است و این اختلاف در هر دوره ۱۲۸ ساله تقریباً معادل یک روز می‌شود پس در هر ۱۲۸ سال باید یک روز از طول یکی از سال‌های کبیسه را حذف کرد تا طول سال متوسط سال‌های گاهشماری با طول متوسط سال‌های حقیقی خورشیدی برابر شود. منجمان پس از شش یا هفت بار کبیسه ۴ ساله، یک‌بار کبیسه پنج ساله را حساب می‌کنند. بنابراین حذف یک روز اضافی به تدریج در طول دوره ۱۲۸ ساله انجام خواهد شد. در واقع هر دوره ۱۲۸ ساله شامل یک دوره ۲۹ ساله و سه دوره ۳۳ ساله خواهد بود (شامل دوره های ۲۹، ۳۳، ۳۳، ۳۳ ساله: $128 = 29 + 3 \times 33$) و در هر دوره ۳۳ ساله ۷ بار کبیسه ۴ ساله و یک بار کبیسه ۵ ساله است و در دوره ۲۹ ساله ۶ بار کبیسه ۴ ساله و یک بار کبیسه ۵ ساله.

میانگین طول سال مقداری متغیر است و در دوره اخیر منجمین دوره ۱۳۲ ساله نیز برای دقت بیشتر به آن اضافه کرده اند و زمانها به دوره های اصلی ۱۲۸ ساله یا دوره ۱۳۲ ساله (شامل دوره های ۲۹، ۳۳، ۳۳، ۳۷ ساله: $۱۳۲ = ۲۹ + ۳۷ + ۲۳۳$) تقسیم می شوند. یک دوره اصلی بزرگ مشتمل بر ۲۱ دوره ی ۱۲۸ ساله متوالی و یک دوره ی ۱۳۲ ساله است که در مجموع ۲۸۲۰ سال می شود. ($۲۸۲۰ = ۱۳۲ + ۱۲۸ \times ۲۱$) دوره ۱۳۲ سالی در آخر دوره ۲۸۲۰ سالی قرار دارد. اولین دوره ۲۸۲۰ ساله در سال (-۲۳۶۰) آغاز شده است و سال ۴۶۰ هجری شمسی (۴۷۴ هجری قمری) به اتمام رسیده که سال مبدا کبیسه گیری جدید می باشد و سال تاسیس تقویم جلالی و انتهای دوره ۲۸۲۰ سالی که در آن هستیم در سال ۳۲۸۰ شمسی خواهد بود. هر دوره اصلی بزرگ ۲۸۲۰ ساله شامل ۲۱۳۷ سال معمولی ۳۶۵ روزه و ۶۸۳ سال کبیسه ۳۶۶ روزه می شود که طول متوسط سال در آن (در دوره بزرگ) $۳۶۵/۲۴۴۱۹۸۵۲$ روز است. آنقدر این عدد به سال شمسی حقیقی $۳۶۵/۲۴۴۱۶۸۷۸$ روز نزدیک است که در هر $۳/۸$ میلیون سال تنها ۱ روز خطا در تقویم رخ می دهد. در هیچ یک از تقاویم جهان ضریب دقت این قدر بالا نبوده، و مقدار خطا این قدر پائین نمی باشد و البته اگر این تفاوت یکروزه در هر ۳.۸ میلیون سال نیز رعایت شود، خطایی باقی نخواهد ماند، و این می شود کبیسه چهارمیلیونی تقویم جلالی شمسی.

تقویم ایران امروز: اسلوب تقویم فعلی ایران مانند تقویم جلالی است و زمان تحویل شمس به برج حمل (تحویل سال) با ظهر شرعی نصف النهار مرکزی ایران مقایسه می شود که اگر بعد از ظهر بود آن روز آخر سال محسوب می شود و اگر قبل از ظهر بود همان روز نوروز است.

تقویم شمسی اسلامی افغانستان

تقویم رسمی فعلی افغانستان تقویمی شمسی اسلامی، و مانند تقویم شمسی اسلامی ایران امروز است، سال با اعتدال بهاری آغاز می شود و کیسه ها بر اساس تقویم جلالی است، تنها تفاوت آشکار که در تقویم افغانستان دیده می شود؛ نامهای ماههاست؛ که طبق روش نجومی و علمی، همان نام برجهای دایرة البروج (حمل، ثور، ...، حوت) است ولی نامهای پشتونیز دارند. و دیگر بجای نامهای اصلی بروج فلکی؛ نامهای زرتشتی نگذاشته اند. همانطور که قبل از عصر پهلوی اول؛ نام ماهها در تقویم نجومی ایران نیز نامهای بروج فلکی بود. البته در گذشته تقویم قمری اسلامی در افغانستان نیز رسمیت داشته که تقریباً همزمان با ایران؛ بوسیله حاکمان مزدور استعمار برای حذف مظاهر اسلامی؛ تقویم قمری در هر دو کشور از رسمیت دولتی ملغاً شده و تنها در بین مردم مسلمان تاریخ هجری قمری متداول ماند.

در گذشته چند اختلاف دیگر میان این دو تقویم بود، یکی در برج ناقص سال که در سالهای کیسه به آن افزوده می شود؛ که در تقویم افغانستان طبق معیارهای نجومی برج جدی (دی) بیست و نه روز بود و در سالهای کیسه سی روز می شد، و اختلاف دیگر در مدت بروج و ماهها بود که بر اساس مقادیر قدیمی (مانند تقویم قدیم ایران) بود و برج جوزا ۳۲ روز بود، و برج قوس هم ۲۹ روز بود تا اینکه در سال ۱۳۳۷ برای نزدیکتر شدن تقویم افغانی به تقویم ایرانی، اصلاحی به عمل آمد و یک روز از برج جوزا کاسته شد و به برج قوس افزوده شد. اما اختلاف در ماهی که کیسه می شد باقی ماند، در ایران اسفند ماه و در افغانستان برج جدی، کیسه می

شد. براي رفع هرگونه اختلاف در گاهشماری، در سال ۱۳۴۸ توافقي به عمل آمد که دو تقویم جز در مورد نام ماهها يکي باشند. بدین صورت تقویم فعلي افغانستان همان تقویم ایرانی است با مبدأ نوروز و کیسه یکسان و فقط نامهاي ماهها معادل نامهاي بروج است و تعداد روزهاي ماهها نیز با تقویم ایران یکسان است.

پژوهشگرده ها و آموزشگرده های بنیاد حیات اعلیٰ

علوم معرفت الهی - علوم زبان وحی - علوم کلام وحی

علوم تلاوت کلام وحی - علوم کلام خازنان وحی - علوم فقه آئین الهی

علوم تقویم نجوم تنجیم - علوم طب جامع - علوم پاکزستی

آموزش برتر (اعلیٰ) - علوم برتر (اعلیٰ) - علوم توانمندی بانسروی الهی

علوم عمارت برتر - علوم انساب و تبارشناسی - رسانه های حیات اعلیٰ

طرح و برنامه ریزی پژوهشی و مدیریت و اشراف علمی

دار المعارف الإلهیة

۱۴۲۸

www.Aelaa.net

tanjim@aelaa.net

nojum@aelaa.net

taqwim@aelaa.net

والحمد لله رب العالمین